

10 Król Kazimierz Wielki

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

IV. Postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o:

3) ostatnim z Piastów – Kazimierzu Wielkim.

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 1138, 1333, 1333–1370, 1364, 1370,
- postacie: Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Mikołaja Wierzyńka.

ROZUMIE

- pojęcia: zakon krzyżacki, żak, uniwersytet, rozbięcie dzielnicowe Polski, rajca,
- przyczyny utworzenia Akademii Krakowskiej.

POTRAFI

- opisać okoliczności, w jakich doszło do rozbięcia dzielnicowego Polski,
- opisać sytuację państwa polskiego na początku panowania Kazimierza Wielkiego,
- wymienić najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego,
- wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Kazimierza Wielkiego,
- wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną,
- opowiedzieć o panowaniu Kazimierza Wielkiego z uwzględnieniem powstania Akademii Krakowskiej, zjazdu monarchów w Krakowie i uczty u Wierzyńka,
- wymienić uczestników uczty u Wierzyńka,
- wskazać na mapie i umiejscowić w czasie państwo Kazimierza Wielkiego,
- ocenić panowanie i dokonania Kazimierza Wielkiego.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna.

I. Wprowadzenie

Podajemy temat i cele lekcji.

W krótkim opisie przedstawiamy okoliczności, w jakich doszło do rozbitcia dzielnicowego oraz ponownego zjednoczenia Polski. Omawiamy też rolę, jaką w tym procesie odegrał Władysław Łokietek.

Wyjaśniamy, że lekcja będzie poświęcona Kazimierzowi Wielkiemu – jednemu z najwybitniejszych władców Polski, a w czasie zajęć spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, co sprawiło, że król ten – jako jedyny – otrzymał trwały przydomek: Wielki.

II. Rozwinięcie

Wskazujemy na mapie ściennej obszar państwa na początku panowania Kazimierza oraz przedstawiamy sytuację wewnętrzną i zewnętrzną kraju w tym okresie.

Następnie stawiamy tezę: *Państwo polskie jest słabe i otoczone przez wrogów.*

Zapisujemy na tablicy pytanie:

- Co powinien zrobić nowy władca, aby zapewnić Polsce bezpieczeństwo i stabilizację?

Zachęcamy uczniów, aby weszli w rolę doradców króla i zaproponowali możliwe działania. Propozycje zapisujemy na tablicy.

Po wysłuchaniu wszystkich propozycji informujemy uczniów, że ich zadaniem będzie sprawdzenie, które z zanotowanych działań zostały zrealizowane przez króla i jakie przyniosły efekty.

Dzielimy klasę na trzy grupy i rozdajemy instrukcje ► .

Grupa I

Zapoznajcie się z podrozdziałem „Zostawił murowaną” (podręcznik, s. 59) i wynotujcie działania podjęte przez Kazimierza Wielkiego w celu wzmocnienia państwa oraz wzrostu jego pozycji w Europie.

Grupa II

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Akademia Krakowska* (podręcznik, s. 60) i napiszcie, czym była Akademia Krakowska oraz dlaczego Kazimierz Wielki zdecydował się na jej utworzenie.

Grupa III

Zapoznajcie się z podrozdziałem *Wielki król* oraz tekstem źródłowym (podręcznik, s. 60) i wynotujcie dokonania Kazimierza, które sprawiły, że władca ten otrzymał przydomek: Wielki.

Po upływie wyznaczonego czasu uczniowie przedstawiają efekty swojej pracy na forum klasy. Podczas prezentacji grupy I wykorzystujemy mapę w podręczniku (s. 62) i omawiamy zmiany terytorialne państwa polskiego za panowania Kazimierza Wielkiego. Uczniowie uzupełniają ćwiczenie 1 (zeszyt ćwiczeń, s. 32).

Po zakończeniu prezentacji porównujemy zapisane na tablicy propozycje z rzeczywistymi działaniami króla i podkreślamy te pomysły, które pokrywały się z rzeczywistością historyczną.

W podsumowaniu tej części lekcji wyjaśniamy uczniom, że Kazimierz Wielki był ostatnim królem z dynastii Piastów i wraz z jego śmiercią zakończyły się w Polsce rządy tej rodziny królewskiej.

Nawiązując do wypowiedzi przedstawicieli grupy III, zachęcamy uczniów do przyjrzenia się ilustracji ukazanej w infografice (s. 61). Przedstawiamy krótko postać Mikołaja Wierzyńka oraz wymieniamy uczestników ukazanej na obrazie uczty.

Zachęcamy uczniów, aby zastanowili się, jaki przekaz dotyczący rządów Kazimierza Wielkiego kryje w sobie to malarskie wyobrażenie uczty.

Analizę infografiki możemy poprzedzić krótkim opisem dotyczącym okoliczności, w jakich doszło do zjazdu monarchów w Krakowie.

III. Podsumowanie

Zachęcamy uczniów, aby na podstawie zaprezentowanych dokonań Kazimierza Wielkiego dokonali własnej oceny tej postaci historycznej.

Metody kontroli

Ćwiczenia 2 i 3 (zeszyt ćwiczeń, s. 33).

Praca domowa

Wykonaj techniką kolażu pracę przedstawiającą osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Uwzględnij w niej dokonania władcy w polityce wewnętrznej i zagranicznej. (Należy zwrócić uczniom uwagę, że kolaż to nie tylko rysunek, ale i kompozycja artystyczna, którą można tworzyć z różnorodnych materiałów).

Komentarz do lekcji

Ten temat możemy wzbogacić projekcją filmu *Kazimierz Wielki* .